

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Põllumajandusminister
määrus
algtekst-terviktekst
13.12.2014
Hetkel kehtiv
RT I, 25.11.2014, 15

Mee koostis- ja kvaliteedinõuded ning toidualase teabe esitamise nõuded¹

Vastu võetud 20.11.2014 nr 104

Määrus kehtestatakse [toiduseaduse](#) § 12 lõike 4 ja § 38 lõike 4 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse mee koostis- ja kvaliteedinõuded ning toidualase teabe esitamise nõuded.

(2) Meena käsitatakse selle määruse tähenduses looduslikku magusat ainet, mida toodavad *Apis mellifer* mesilased taime nektarist ning elusate taimeosade ja neist toituvate putukate eritistest, mida mesilased koguvad, seda endile eriomaste ainetega ühendades muundavad, kärjekannudesse paigutavad, seal kuivatavad ja ladustavad ning lõpuks sinna küpsema ja valmima jätavad.

(3) Paragrahvis 2 sätestatud meeliikide puhul ei käsitata õietolmu kui mee eriomaist looduslikku koostisainet mee koostisosana Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18–63), artikli 2 lõike 2 punkti f tähenduses.

2. peatükk Mee koostis- ja kvaliteedinõuded

§ 2. Mee koostis- ja kvaliteedinõuded

(1) Botaanilise päritolu järgi liigitatakse mett järgmiselt:

- 1) õiemesi ehk nektarimesi – taime nektarist saadud mesi;
- 2) lehemesi – peamiselt elusate taimeosade ja neist toituvate putukate (*Hemiptera*) eritistest saadud mesi.

(2) Töötlemis- ja müügiks pakkumise viisi järgi liigitatakse mett järgmiselt:

- 1) kärjemesi – mesi, mille mesilased on paigutanud vastehitatud haudmeta kärjekannudesse või mesilasvahast valmistatud õhukesele kärjepõhjale ehitatud kärjekannudesse ja mida müüakse kaanetatud tervete meekärgede või nende osadena;
- 2) kärjetüki või kärjetükkidega mesi – üht või mitut meekärjetükki sisaldav mesi;
- 3) nõrutatud mesi – lahtikaanetatud haudmeta meekärgede nõrutamise abil saadud mesi;
- 4) vurrimesi – lahtikaanetatud haudmeta meekärgedest tsentrifugaaljõu abil eraldatud mesi;
- 5) pressitud mesi – haudmeta meekärgede pressimisel kuumutamata või mõõdukat, temperatuurini kuni 45 °C, kuumutamist kasutades saadud mesi;
- 6) filtreeritud mesi – mesi, millest on eraldatud mee koostisele võõrad orgaanilised või anorgaanilised ained sellisel viisil, mille tulemusena on eemaldatud märkimisväärne kogus õietolmu.

(3) Mesi koosneb põhiliselt suhkrutest, peamiselt fruktoosist ja glükoosist, ning muudest ainetest, nagu orgaanilised happed, ensüümid ja mee kogumisel lisandunud tahked osakesed. Mee värvus varieerub peaaegu värvusetust kuni tumepruunini. Mee konsistents võib olla vedel või viskoosne ning osaliselt või täielikult kristalliseerunud. Mee lõhn ja maitse võivad olla erinevad, kuid tulenevad mee päritolutaimeidest.

(4) Mesi, mida turustatakse mee nimetuse all või kasutatakse toidu koostises, peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) meele tohib olla lisatud üksnes mett;
- 2) mees peab olema võimalikult vähe mee koostisele võõraid orgaanilisi ja anorgaanilisi aineid;
- 3) mesi peab olema kõrvalmaitse või -lõhnata, käärimise tunnusteta, kunstlikult muutmata happesusega ning kuumutamata ulatuses, mille tagajärjel mee looduslikud ensüümid laguneksid või oluliselt inaktiveeruksid.

(5) Tööstuslikult või muu hiljem töödeldava toidu koostises kasutatav pagarimesi võib olla üle kuumutatud, käärimistunnustega või käärinud, samuti võõra lõhna ja maitsega. Pagarimee suhtes ei kohaldata lõike 4 punktis 3 esitatud nõuet.

(6) Meest, välja arvatud filtreeritud mesi, ei eemaldata selle koostisele eriomast dieetolmu ega muid selle koostisele eriomaseid koostisaineid, välja arvatud juhul, kui need vältimatult eemaldatakse koos võõraste anorgaaniliste või orgaaniliste ainetelega.

(7) Mesi, mida turustatakse mee nimetuse all või kasutatakse toidu koostises, peab vastama järgmistele füüsikalise-keemilistele näitajatele:

- 1) fruktoosi- ja glükoosisisaldus õiemees vähemalt 60 grammi 100 grammi kohta; lehemees ja lehemees ning õiemee segus vähemalt 45 grammi 100 grammi kohta;
- 2) sahharoosisisaldus kuni 5 grammi 100 grammi kohta; harilikust robiiniast (*Robinia pseudoacacia*), lutsernist (*Medicago sativa*), banksiast (*Banksia menziesii*), magusristikust (*Hedysarum*), eukalüptist (*Eucalyptus camadulensis*), lõhnavast kuismast (*Eucryphia lucida*), väikesest kuismast (*Eucryphia milliganii*) või tsitrussest (*Citrus* spp.) saadud mees kuni 10 grammi 100 grammi kohta; lavendlist (*Lavandula* spp.) või harilikust kurgirohust (*Borago officinalis*) saadud mees kuni 15 grammi 100 grammi kohta;
- 3) niiskusesisaldus kuni 20 protsenti; kanarbiku- (*Calluna*) ja pagarimees kuni 23 protsenti; kanarbikust saadud pagarimees kuni 25 protsenti;
- 4) vees lahustumatute ainete sisaldus kuni 0,1 grammi 100 grammi kohta; pressitud mees kuni 0,5 grammi 100 grammi kohta;
- 5) elektrijuhtivus kuni 0,8 millisiimensit sentimeetri kohta; lehemees ja kastanimees ning nende segus vähemalt 0,8 millisiimensit sentimeetri kohta; välja arvatud harilikust maasikapuust (*Arbutus unedo*), eerikast (*Erica*), eukalüptist, pärnast (*Tilia* spp.), kanarbikust (*Calluna vulgaris*), lõunamürdist (*Leptospermum*) ja melaleukast (*Melaleuca* spp.) saadud mees;
- 6) vabade hapete sisaldus kuni 50 milliekvivalenti 1000 grammi kohta; pagarimees kuni 80 milliekvivalenti 1000 grammi kohta;
- 7) diastaas arv pärast töötlemist ja segamist (Schade'i skaala järgi) vähemalt 8, välja arvatud pagarimees; diastaas arv looduslikult vähese ensüümisisaldusega mees, nagu tsitrussemees, mille hüdroksümetüülfurfuraali (HMF) sisaldus on kuni 15 milligrammi kilogrammi kohta, vähemalt 3;
- 8) hüdroksümetüülfurfuraali sisaldus pärast töötlemist ja segamist kuni 40 milligrammi kilogrammi kohta, välja arvatud pagarimees, ning arvestades punktis 7 toodud hüdroksümetüülfurfuraali sisaldust; troopilise kliimaga piirkondadest pärit mees ja selle segudes kuni 80 milligrammi kilogrammi kohta.

3. peatükk

Mee toidualase teabe esitamise nõuded

§ 3. Mee toidualase teabe esitamise nõuded

(1) Mee toidualase teabe esitamise korral tuleb järgida Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1169/2011 ning selles paragrahvis sätestatud nõudeid.

(2) Nimetust „mesi” kasutatakse üksnes § 1 lõikes 2 sätestatud määratluse kohase toote puhul.

(3) Paragrahvi 2 lõigetes 1, 2 ja 5 esitatud nimetusi kasutatakse üksnes nendes sätetes toodud koostis- ja kvaliteedinõuete kohaste toodete puhul. Nimetused võib asendada nimetusega „mesi”, välja arvatud filtreeritud mee, kärjemee, pagarimee ning kärjetüki ja kärjetükkidega mee puhul.

(4) Pagarimee puhul esitatakse toote nimetuse vahetus läheduses sõnad „üksnes kuumtöötlemiseks”.

(5) Mee nimetusele, välja arvatud pagarimesi ja filtreeritud mesi, võib lisada teavet, mis viitab:

- 1) õitele või taimedele, millelt mesi on saadud, kui see pärineb täielikult või peamiselt nendelt õitelt või taimedelt ning sellel on vastavad organoleptilised, füüsikalise-keemilised ja mikroskoopilised omadused;
- 2) piirkondlikule, territoriaalsele või topograafilisele päritolule juhul, kui toode pärineb üksnes märgitud kohast;
- 3) eriomastele kvaliteediomadustele.

(6) Pagarimee toidu koostises kasutamise korral võib toidu nimetuses nimetuse „pagarimesi” asemel kasutada nimetust „mesi”, kasutades koostisosade loetelus nimetust „pagarimesi”.

(7) Märgistusel esitatakse päritoluriik või -riigid, kus mesi on korjatud. Kui mesi pärineb mitmest Euroopa Liidu liikmesriigist või väljaspool Euroopa Liidu tolliterritooriumi asuvast riigist, võib päritoluriigi nime asendada ühega järgmistest märgetest:

- 1) „Euroopa Liidust pärit mee segu”;

- 2) „väljastpoolt Euroopa Liitu pärit mee segu”;
- 3) „Euroopa Liidust ja väljastpoolt Euroopa Liitu pärit mee segu”.

(8) Filtreeritud mee ja pagarimee puhul märgitakse konteinerile, pakendile ja kaubaga kaasas olevatele dokumentidele § 2 lõike 2 punktis 6 ja sama paragrahvi lõikes 5 sätestatud nimetus.

4. peatükk **Rakendussätted**

§ 4. Määruse rakendamine

(1) Kuni 24. juunini 2015. a esitatakse märgistusel päritoluriik või -riigid, kus mesi on korjatud, ja kui mesi pärineb mitmest Euroopa Liidu liikmesriigist või väljaspool Euroopa Liidu tolliterritooriumi asuvast riigist, võib päritoluriigi nime asendada ühega järgmistest märgetest:

- 1) „Euroopa Ühendusest pärit mee segu”;
- 2) „väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit mee segu”;
- 3) „Euroopa Ühendusest ja väljastpoolt Euroopa Ühendust pärit mee segu”.

(2) Mett, mis on turule viidud või märgistatud enne 24. juunit 2015. a ja enne nimetatud kuupäeva kehtinud nõuete kohaselt, võib turustada kuni kauba lõppemiseni.

§ 5. Määruse jõustumine

(1) Määrus jõustub 13. detsembril 2014. a.

(2) Määruse § 1 lõige 3 ja § 3 lõige 7 jõustuvad 24. juunil 2015. a.

¹Nõukogu direktiiv 2001/110/EÜ mee kohta (EÜT L 010, 12.01.2002, lk 47); muudetud direktiiviga 2014/63/EL (ELT L 164, 03.06.2014, lk 1–5).

Ivari Padar
Minister

Toomas Kevvai
Toiduohutuse ning teaduse ja arenduse asekanstler kantseri ülesannetes